

ชื่อวิจัย การศึกษาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา
ของโรงเรียนท้องถิ่นและโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ภาคเหนือ

คณะผู้วิจัย	รองศาสตราจารย์นราวัลย์ พูลพิพัฒน์	หัวหน้าโครงการวิจัย
	อาจารย์สุรางคนา ฤกษ์สมบูรณ์ดี	ผู้วิจัยร่วม
	อาจารย์ปทุมวดี ศิริสวัสดิ์	ผู้วิจัยร่วม
	อาจารย์ ดร. กิตติพงษ์ วงศ์ทิพย์	ผู้วิจัยร่วม
	อาจารย์สิระ สมนาม	ผู้วิจัยร่วม

ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ วิทยศักดิ์พันธุ์

ปีที่รายงานผลการวิจัย 2559

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ประการแรกเพื่อศึกษาพัฒนาการหลักสูตรการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้ของโรงเรียนท้องถิ่นและโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ภาคเหนือ ประการที่สองเพื่อศึกษาวิธีการจัดการเรียนการสอนอ่าน-เขียนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาของโรงเรียนท้องถิ่นและโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ภาคเหนือ และประการสุดท้ายเพื่อศึกษาสัมฤทธิ์ผลของการใช้หลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนอ่าน-เขียนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาของโรงเรียนท้องถิ่นและโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ภาคเหนือ ขอบเขตพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนระดับประถมศึกษาในเขตจังหวัดภาคเหนือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกเป็น โรงเรียน แบ่งออกเป็น โรงเรียนท้องถิ่นสังกัดการบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 3 โรงเรียน และโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 21 โรงเรียน และกลุ่มตัวอย่างบุคคล แบ่งออกเป็น ศึกษานิเทศก์ จำนวน 7 คน ครูผู้สอน จำนวน 80 คน ครูที่ได้รับรางวัลด้านการเรียนการสอน จำนวน 7 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 200 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์

หลักสูตร แบบวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย แบบสัมภาษณ์ครู แบบสัมภาษณ์ครูที่ได้รับรางวัล แบบสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์ แบบสังเกตการสอน แบบทดสอบการอ่านการเขียนภาษาไทย และประเด็นจัดสนทนากลุ่มย่อยวิเคราะห์ข้อมูลด้านคะแนนผลสัมฤทธิ์การอ่านเขียน และแบบสอบถามโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลด้านการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ในรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาพัฒนาการหลักสูตรการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนท้องถิ่นและโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ภาคเหนือ ปรากฏผลดังนี้

1.1 พัฒนาการหลักสูตรการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาของโรงเรียนท้องถิ่นและโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ภาคเหนือ แบ่งออกเป็น 6 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 พัฒนาการหลักสูตรสมัยอาณาจักรล้านนา (พ.ศ.1839-พ.ศ.2453) เป็นการศึกษาภายในวัด มีพระสงฆ์เป็นครู การสอนมุ่งเน้นไปทางพระพุทธศาสนา ตัวอักษรที่ใช้เรียนในวัดเป็นตัวอักษรล้านนา

ช่วงที่ 2 พัฒนาการหลักสูตรสมัยที่ล้านนาถูกปกครองแบบเทศาภิบาลเป็นมณฑลพายัพ (พ.ศ.2453-พ.ศ.2475) การจัดการศึกษาเป็นไปตามแนวทางที่ได้รับจากส่วนกลาง ไม่ให้เรียนภาษาล้านนา เนื้อหาที่ต้องสอนคือการสอนอ่านออกเสียง การเขียน และการแต่ง

ช่วงที่ 3 พัฒนาการหลักสูตรสมัยหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง (พ.ศ.2475-พ.ศ.2503) มณฑลพายัพได้ผนวกรวมกับเมืองอื่น ๆ เป็นอาณาจักรเดียวกัน เรียกว่าประเทศสยาม ได้มีการพัฒนาหลักสูตร พ.ศ.2464 เป็นหลักสูตร พ.ศ.2480 และ พ.ศ.2491

ช่วงที่ 4 พัฒนาการหลักสูตรสมัย พ.ศ.2503-พ.ศ.2521 กระทรวงศึกษาธิการให้ผลักดันให้มีการประกาศใช้แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2503 และได้พัฒนาหลักสูตรการศึกษาพุทธศักราช 2494 เป็นหลักสูตรการศึกษาพื้นฐาน พ.ศ.2503 เนื้อหาที่เรียนมีการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนและหลักภาษาไทย

ช่วงที่ 5 พัฒนาการหลักสูตรสมัย พ.ศ.2521-พ.ศ.2541 หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2503 ได้พัฒนาต่อมาเป็นหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 เนื้อหาภาษาไทยที่ต้องเรียนคือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

ช่วงที่ 6 พัฒนาการหลักสูตรสมัย พ.ศ. 2541-พ.ศ.2551 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2541 มีจุดมุ่งหมายมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยกำหนดไว้ 5 สาระ

1.2 การนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนท้องถิ่นและโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ภาคเหนือ

ในภาคเหนือเริ่มมีการใช้หลักสูตรอย่างจริงจัง คือช่วงที่มีพระราชบัญญัติ ประถมศึกษา พ.ศ.2464 เพราะภาคเหนือถูกปกครองแบบเทศาภิบาล เป็นมณฑลพายัพ นโยบาย การจัดการศึกษา หลักสูตร การใช้หลักสูตรมาจากส่วนกลาง ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

โรงเรียนทุกโรงเรียนใช้หลักสูตรแกนกลางสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พุทธศักราช 2551 โดยการกำหนดโครงสร้าง เนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามที่กระทรวงศึกษากำหนด ครูทุกคนมี แผนการสอน แต่รูปแบบของแผนการสอนนั้น แตกต่างกันไปตามนโยบายของหน่วยงานหรือเขตพื้นที่ ความคิดเห็นของครูต่อหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ครูที่สอนโรงเรียนในเมือง และโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ กล่าวว่าหลักสูตร พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) มีความเหมาะสม มากกว่าหลักสูตร พ.ศ. 2551

ความเห็นของศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรแกนกลาง พ.ศ.2551 พบว่า หลักสูตร มีเนื้อหาสาระมากเกินไป แต่โครงสร้างเวลาเรียนมีน้อย การนำหลักสูตรไปใช้ขึ้นอยู่กับ นโยบายของผู้บริหารโรงเรียน

ส่วนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาพบว่า โรงเรียนใช้หลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 เป็นหลัก ไม่มีหลักสูตรสถานศึกษาสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่ชัดเจน การจัดโครงสร้างหลักสูตร พบว่า หลายโรงเรียนได้เพิ่มเวลาเรียนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จากสัปดาห์ละ 5 คาบ เป็น 9 คาบ บางโรงเรียนกำหนดให้ครูทุกคนสอนการอ่านการเขียนเพิ่มวันละ 30 นาที ถึง 1 ชั่วโมง

2. ผลการศึกษาวិธีการจัดการเรียนการสอนการอ่าน-เขียนภาษาไทย

2.1 การออกแบบการสอนอ่าน-เขียน

ครูออกแบบการเรียนการสอนโดยเริ่มจากการศึกษาหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด คำอธิบายรายวิชา แล้วจัดทำกำหนดการสอน ทำแผนการสอน

2.2 วิธิการการสอนอ่าน-เขียน

วิธิการสอนอ่าน-เขียนภาษาไทยของครู พบว่า มีประมาณ 9 วิธี โดยครูส่วนมาก สอนอ่านเขียนด้วยวิธีอ่านแบบแจกลูกสะกดคำ ครูที่ได้รับรางวัลการสอนภาษาไทยดีเด่นมักจะมี วิธิการสอนที่โดดเด่น มีสื่อการสอนน่าสนใจ มีกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นลำดับ ขั้นตอน และมีความเอาใจใส่ทุ่มเทเพื่อพัฒนานักเรียนให้อ่านออกเขียนได้ ครูส่วนมากก็ให้ข้อมูล ตรงกันว่า การสอนอ่าน-เขียนที่ประสบความสำเร็จ ได้แก่ การทุ่มเทเวลา และที่สำคัญที่สุดคือ โรงเรียนที่ผู้บริหารให้ความสำคัญแก่การเรียนการสอนภาษาไทย

2.3 ปัญหาการเรียนการสอนอ่านเขียนของนักเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียน ท้องถิ่นและโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ภาคเหนือ

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนการอ่าน-เขียนของนักเรียนในโรงเรียนท้องถิ่น และโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ เป็นปัญหาที่เกิดจากครู นักเรียน พ่อแม่ผู้ปกครอง สิ่งแวดล้อม และการนิเทศ เหมือนกัน แต่ต่างกันในระยะเฝ้าระวังข้อ

3. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนอ่าน-เขียนภาษาไทยของโรงเรียนท้องถิ่นและโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ภาคเหนือ

3.1 ผลการทดสอบการอ่านออกเสียงคำศัพท์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า การอ่านออกเสียงคำศัพท์ที่กำหนดให้ ทั้งสองกลุ่มอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ส่วนการเขียนสะกดคำจากภาพที่กำหนดให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนท้องถิ่นเขียนคำศัพท์ได้ถูกต้องมากกว่าโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งสองกลุ่มเขียนคำศัพท์ได้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย สำหรับการแต่งประโยคพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนท้องถิ่น เขียนประโยคได้สมบูรณ์ สูงกว่าค่าเฉลี่ย มากกว่านักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ แต่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งสองกลุ่มสามารถแต่งประโยคได้สูงกว่าค่าเฉลี่ย ด้านการอ่านคิดวิเคราะห์พบว่านักเรียนทั้งสองระดับชั้นทั้งสองกลุ่มได้คะแนนเท่ากับค่าเฉลี่ย

3.2 ผลการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนท้องถิ่นและโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือ

ผลการทดสอบ O-NET ของแต่ละเขตการศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งสองกลุ่มโรงเรียนมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แต่เมื่อพิจารณาผลการสอบของแต่ละโรงเรียน พบว่า บางโรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ย O-NET ภาษาไทยสูงกว่าค่าเฉลี่ยของเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งพบว่าเป็นโรงเรียนในท้องถิ่นและเป็นโรงเรียนที่มีครูที่ได้รับรางวัลด้านการเรียนการสอนภาษาไทย

Research Topic	The Study on Curriculum for Thai Language Teaching at Elementary Education Level of Schools in Local and Ethnic Areas in the North		
Research Team	Assoc. Professor Narawan Poonpipat Research Project Director Lecturer Surangcana Ruksomboondee Co-researcher Lecturer Pathumwadi Sirisawat Co-researcher Lecturer Dr. Kittipong Wongthip Co-researcher Lecturer Sira Somnam Co-researcher		
Advisor	Professor Dr. Sompong Wittayasakpan		
Year of Research Report	2559		

Abstract

This research had 3 objectives. Firstly, it was to study the development of Thai teaching curriculum at elementary school level and the implementation of the curriculum in local schools and schools in ethnic areas in the North. Secondly, it was to study the method of instructional provision for Thai reading and writing at elementary school level of local schools and schools in ethnic areas in the North. Lastly, it was to study the results of implementing the curriculum and instructional provision for Thai reading and writing at elementary school level of local schools and schools in ethnic areas in the North. The scope used for the research included elementary schools in Northern provinces. The research sample included 3 local schools affiliated with the local administrative organization and 21 schools in ethnic areas, affiliated with the Office of the Basic Education Commission. The respondent

sample included 7 superintendents, 80 teachers, 7 teachers who had received teaching award, 200 Prathom Suksa 3 students, and 150 Prathom Suksa 6 students. The research instruments include forms for analyzing the curriculum, forms for analyzing Thai instructional plans, the teachers in general, the teachers with teaching award, and the superintendents. They also included classroom observation, test on the student's reading and writing Thai, and the issues for the small group discussion. The data on achievement on reading and writing and from the questionnaires were analyzed in term of mean, standard deviation, percentage. The research findings are as follows:

1. The results of the study on Thai language teaching curriculum development for elementary school level and the implementation of the curriculum in the local schools and schools in ethnic areas in the North are as follows:

- 1.1 The development of Thai language teaching curriculum at elementary school level ของ local schools and schools in ethnic areas in the North could be divided in 6 periods as follows:

- Period 1 - The curriculum development during the period of Lanna Kingdom (1296 - 1910) was for education provided in the Buddhist temples carried by the monks who served as the teachers. The instruction concentrated on Buddhism and the letters used were those of Lanna.

- Period 2 – The curriculum was developed during the period in which Lanna was governed as a northern county (1910 - 1932). During this, educational provision was along the guideline set by the central authority.. Lanna language was prohibited. There was the elementary education curriculum in 1921

- Period 3 – The curriculum development during the period after the country's revolution (1932 – 1960). During this period, northern county was incorporated with other counties to become the kingdom of Siam. There was a curriculum development in 1921 to obtain the 1937 and 1948

- Period 4 – The curriculum development during 1960 – 1978. During this period, the Ministry of Education had upgraded the 1951 curriculum to be the

1960 basic education curriculum. The contents focused were listening, speaking, reading, writing, and principle of Thai language.

Period 5 – The curriculum development during 1978 – 1998. The 1960 elementary education curriculum was further developed to become the 1978 the content on Thai language to be learned were listening, speaking, reading, and writing.

Periods 6 The curriculum development during 1998 – 2008. The 1998 basic education curriculum was aimed at developing Thai people to become perfect humans who were good citizen with intelligence, happiness, and being Thai. Thai language learning strand was prescribed with 5 strands.

1.2 The Implementation of the Curriculum in Local Schools and Schools in Ethnic Areas in the North

In the North, there has been a serious implementation of the curriculum as at the time the 1921 elementary law was declared to fit the governance system at the time when the North was governed as Northern County though the policy on educational provision, curriculum and its implementation was set up by the central authority. At the present, the Ministry of Education has attempted to implement the 2008 basic-education core-curriculum.

Every school in the country has used 2008 Thai language strand core-curriculum and confines to the structure and learning strands set by the Ministry of Education. Every teacher has instructional plans but the instructional model has varied along the policy of the agency or education-service area office..

Concerning the teacher's opinion on the curriculum and its implementation, some teachers in the school in urban areas and schools in ethnic areas had noted that the 1978 curriculum (modified in 1990) was more appropriate than that of 2008..

Concerning the opinion of the superintendents on the utilization of the 2008 core-curriculum, it was found that the curriculum had too much contents but with few learning periods. The implementation of the curriculum depended mostly on the school's administrators

Concerning the school-based curriculum, it was found that the school had mainly used the 2008 curriculum. There was no precise school-based curriculum for Thai language learning.

Concerning the curriculum structure, it was found that many schools had increased the time for Thai language strands from 5 periods to 9 periods per week. Some schools had increased the time for teaching for 30 minutes to 1 hour per day.

2. Results of the study on method used on instructional provision for teaching reading and writing Thai.

2.1 Reading and Writing Instructional Design

The teachers had designed the instruction beginning from studying the curriculum, learning standards, indicators, and course description. They then set up the teaching schedule and instructional plans.

2.2 Method for Teaching Reading and Writing

Concerning the teacher's instructional method for teaching reading and writing Thai, it was found that there were about 9 methods. It was found that most teachers taught reading and writing by breaking down the word into parts. The teachers who were with the teaching reward often had an outstanding instructional method, with instructional procedural steps, and devoted time and energy for helping the students to be able to read and write. Most teachers similarly contended that the factors leading to successful instruction on reading and writing were the teacher's time devotion and the most important was the administrator's recognition of the significance of teaching and learning Thai.

2.3 Problems Concerning Learning and Teaching Reading and Writing for Elementary Students of the Schools in the Local and Ethnic Areas in the North

Problems concerning instructional provision for teaching reading and writing of the students in local schools and schools in ethnic areas were the problems had been related to the teachers, students, parents, environments, and supervision, but they differed in details and issues.

3. The Results of the Study on the Achievement of Using the Curriculum and Instructional Provision for Thai Reading and Writing of the Local Schools and Schools in Ethnic Areas in the North

3.1 The results of the test on reading aloud on the vocabulary of Prathom Suksa 3 and Prathom Suksa 6 students, it was found that in pronouncing the vocabularies assigned in under average. Concerning the writing for the word for the given picture of Prathom Suksa 3 it was found that students of the Local Schools could write higher average than Schools in Ethnic Areas. But students of Prathom Suksa 6 of them assigned in under average.. Concerning the sentence writing up, it was found that of them could perfectly write the sentence higher average . In regard to reading with analytical reading, it was found that the students' score was average.

3.2 Results of Taking the O-NET Test of Prathom Suksa 3 Students and Prathom Suksa 6 Students in the Local Schools and Schools in Ethnic Areas in the North

Concerning O-NET score of the students in each of education service areas for Prathom Suksa 3 and Prathom Suksa 6 students, it was found that the students in two school districts had average score under the mean.